

**Briuselis, 2025 m. gegužės 15 d.
(OR. en)**

8817/25

**Tarpinstitucinė byla:
2020/0103(COD)**

**ECOFIN 527
UEM 147
CADREFIN 44
CODEC 580
EIB
*ECB***

PRIDEDAMAS PRANEŠIMAS

nuo:	Europos Komisijos generalinės sekretorės, kurios vardu pasirašo direktorė Martine DEPREZ
gavimo data:	2025 m. gegužės 12 d.
kam:	Europos Sąjungos Tarybos generalinei sekretorei Thérèse BLANCHET
Komisijos dok. Nr.:	COM(2025) 198 final
Dalykas:	KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI. Techninės paramos priemonės (2021–2027 m.) laikotarpio vidurio vertinimas

Delegacijoms pridedamas dokumentas COM(2025) 198 final.

Pridedama: COM(2025) 198 final

Bruselis, 2025 05 12
COM(2025) 198 final

**KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS
EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ
KOMITETUI**

Techninės paramos priemonės (2021–2027 m.) laikotarpio vidurio vertinimas

{SWD(2025) 117 final}

KOMISIJOS ATASKAITA EUROPOS PARLAMENTUI, TARYBAI, EUROPOS EKONOMIKOS IR SOCIALINIŲ REIKALŲ KOMITETUI IR REGIONŲ KOMITETUI

Techninės paramos priemonės (2021–2027 m.) laikotarpio vidurio vertinimas

IVADAS

Struktūrinės reformos gali būti suprantamos kaip priemonės, turinčios ilgalaikį poveikį ekonomikos struktūrai, institucinei ir reguliavimo sistemai, kurioje veikia įmonės ir žmonės, viešajam valdymui arba pažangai siekiant atitinkamų politikos tikslų. **Techninės paramos priemonė (TPP)** buvo nustatyta [Reglamentu \(ES\) 2021/240](#), remiantis ankstesne 2017–2020 m. struktūrinių reformų rėmimo programa (SRRP), ir valdoma Struktūrinių reformų rėmimo generalinio direktorato (Struktūrinių reformų rėmimo GD)¹. Nuo pat TPP sukūrimo 2021 m. pagal ją buvo teikiamos specialiai pritaikytos techninės ekspertinės žinios visoms valstybėms narėms, susiduriančioms su sunkumais rengiant ir įgyvendinant savo reformų darbotvarkę įvairiose politikos srityse. Parama yra orientuota į paklausą ir jai nereikia valstybių narių bendro finansavimo.

Šis laikotarpio vidurio vertinimas apima visus projektus, finansuotus pagal **2021, 2022 ir 2023 m. TPP ciklus visose 27 valstybėse narėse**. Iš viso įgyvendinta 611 techninės paramos projektų, kurie atitinka 886 nacionalinius projektų komponentus ir kurių bendras biudžetas siekia 359 mln. EUR. Laikotarpio vidurio vertinime analizuojamas TPP metinių **darbo programų veiklos ciklas** – nuo valstybių narių techninės paramos prašymų gavimo ir vertinimo iki užbaigtų techninės paramos projektų vertinimo po įgyvendinimo.

Šio vertinimo rezultatai padės nustatyti galimus būdus, kaip pagerinti TPP įgyvendinimą iki 2027 m. pabaigos, ir jais bus remiamasi diskusijose bei priimant sprendimus dėl techninės paramos ateities.

METODIKA

Šiame vertinime remiamasi: i) nepriklausomo rangovo per 11 mėnesių laikotarpį nuo 2023 m. gruodžio 21 d. atliktu pagrindžiamuoju tyrimu², ii) keturiais Struktūrinių reformų rėmimo GD surengtais vidaus praktiniais seminarais ir iii) stebėsenos duomenimis, įskaitant informaciją, surinktą užbaigus TPP projektus, taikant grįžtamojo ryšio mechanizmą³. Vadovaujantis ES

¹ Nuo 2025 m. vasario 1 d. Struktūrinių reformų rėmimo GD buvo sujungtas su Reformų ir investicijų darbo grupe ([SG REFORM](#)).

² PPMI ir CSES (2025), Techninės paramos priemonės (2021–2027 m.) laikotarpio vidurio vertinimo pagrindžiamasis tyrimas: galutinė ataskaita. Leidinių biuras, https://op.europa.eu/publication/catalogue_number/HT-01-25-000-EN-N.

³ 2019 m. Struktūrinių reformų rėmimo GD įdiegė dviejų etapų grįžtamojo ryšio mechanizmą, skirtą atskiriems TPP projektams stebėti ir vertinti po jų įgyvendinimo. Pirma, užbaigus kiekvieną techninės paramos projektą,

geresnio reglamentavimo gairėmis, laikotarpio vidurio vertinimas grindžiamas **penkiais vertinimo kriterijais**: aktualumu, veiksmingumu, efektyvumu, suderinamumu ir ES pridėtine verte.

Taikyti vertinimo metodai, be kita ko, yra **dokumentų peržiūra** (Struktūrinių reformų rėmimo GD stebėsenos duomenų, TPP projekto dokumentų ir kitų viešai prieinamų dokumentų peržiūra) ir **konsultacijos su suinteresuotaisiais subjektais**. Konsultacijų veikla apėmė: i) **atviras viešas konsultacijas**, ii) tris **apklausas**, skirtas TPP suinteresuotiesiems subjektams (techninės paramos teikėjams, koordinuojančioms ir paramą gaunančioms institucijoms), į kurias gauti 289 atsakymai, iii) tris **tikslinių grupių** diskusijas, kuriose iš viso dalyvavo 37 dalyviai, ir iv) 114 **pokalbių**. Vertinimas taip pat grindžiamas keliomis analizėmis, įskaitant: i) **kaštų ir naudos analizę**, ii) septynis **atvejų tyrimus**, apimančius 98 projektus įvairiose politikos srityse, ir iii) TPP projektų **indėlio siekiant Jungtinių Tautų darnaus vystymosi tikslų** analizę.

Per vertinimo procesą būta tam tikrų **apribojimų**, visų pirma susijusių su veiksmingumo vertinimu. **Pirmasis** pagrindinis apribojimas susijęs su TPP pobūdžiu ir struktūra: TPP reglamente tarp bendrųjų ir konkrečių priemonės tikslų nenumatytas faktinis reformų priėmimas ir įgyvendinimas valstybėse narėse, o dėmesys sutelkiamas į tai, kad „nacionalinėms valdžios institucijoms [būtų] padedama gerinti jų gebėjimus“. Be to, TPP reglamente valstybėms narėms nenustatomos konkrečios pareigos teikti ataskaitas dėl paramos priemonių naudojimo ir remiamų reformų būsenos. Antrasis apribojimas susijęs su dabartine TPP projektų stebėsenos ir vertinimo sistema, pagal kurią nėra sistemingai ir objektyviai patikrinami TPP projektų pasiekimai, ypač rezultatų ir poveikio lygmeniu. Naudojamos duomenų rinkimo priemonės (pvz., apklausos ir klausimynai) grindžiamos savideklaracijomis, o tai gali lemti matavimų šališkumą. Trečia, TPP pradėta įgyvendinti 2021 m. ir iki šio vertinimo buvo užbaigta maždaug pusė 2021–2023 m. ciklų projektų. Paramos rezultatus ir ilgalaikį poveikį valstybėse narėse galima pastebėti tik po kelerių metų ir tik tuo atveju, jei konkrečios reformos buvo faktiškai įgyvendintos, todėl gali būti, kad kai kurie projektų rezultatai dar nepasiekti.

Į laikotarpio vidurio vertinimą įtrauktos **poveikio švelninimo priemonės**, kuriomis siekiama kuo labiau atsižvelgti į šiuos apribojimus ir užtikrinti išvadų patikimumą. Visų pirma buvo sujungti ir tarpusavyje susieti įvairūs duomenų šaltiniai, pavyzdžiui, suinteresuotųjų subjektų suvokimą papildant objektyvesniais duomenimis. Be to, siekiant geriau išanalizuoti, kaip valstybės narės naudoja techninės paramos priemones ir koks yra jų tvarumas vidutiniu laikotarpiu, atliktas tolesnių veiksmų, susijusių su SRRP projektais, atvejo tyrimas.

pagrindiniams suinteresuotiesiems subjektams (Komisijos politikos pareigūnams, paramą gaunančioms institucijoms ir techninės paramos teikėjams) atitinkamai išsiunčiami pasitenkinimo klausimynai, kuriais siekiama surinkti atsiliepimų apie projekto rengimą ir įgyvendinimą, suinteresuotųjų subjektų tarpusavio sąveiką, taip pat apie tobulinimo galimybes ir įgytą patirtį. Antra, praėjus 6, 12 arba 18 mėnesių, dar vienas vadinamasis rezultatų klausimynas išsiunčiamas tik paramą gaunančioms institucijoms, siekiant įvertinti, koku mastu buvo pasiekti numatyti projekto rezultatai, kurių balas svyruoja nuo 1 iki 10.

Svarbu pripažinti minėtus apribojimus. Pirma, juos pripažinus geriau parengiamas pagrindas *ex post* vertinimui, o tai leis tiksliau įvertinti rezultatus ir poveikį pasibaigus programai. Antra, šių apribojimų pripažinimas suteikia vertingų įžvalgų, kuriomis galima vadovautis planuojant ir priimant sprendimus ateityje. Šiuo metu SG REFORM vykdo darbą keliomis kryptimis, kad pagerintų TPP stebėseną ir vertinimą, pereinant prie labiau į rezultatus orientuotos stebėsenos ir vertinimo sistemos, kuri galėtų pagerinti TPP vidutinės trukmės ir ilgalaikio poveikio vertinimą.

Visas užduotis rangovas vykdė prižiūrimas tarpžinybinės iniciatyvinės grupės ir vadovaujamas Struktūrinių reformų rėmimo generalinio direktorato. Manoma, kad surinkti įrodymai yra reprezentatyvūs ir reikšmingi, todėl galima pateikti patikimus atsakymus į vertinimo klausimus ir padaryti patikimas išvadas bei įgyti patirties.

PAGRINDINĖS IŠVADOS

Nuo pat TPP sukūrimo 2021 m. pagal ją buvo teikiama techninė parama valstybėms narėms, kad jos galėtų gerinti savo gebėjimus rengti, plėtoti ir įgyvendinti reformas, taip pat kurti, keisti, įgyvendinti ir persvarstyti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę (EGADP).

Turint omenyje pirmiau minėtus apribojimus, **nustatyta, kad TPP įgyvendinimas 2021–2023 m. iš esmės buvo sėkmingas veiksmingumo, efektyvumo ir suderinamumo požiūriais.** Be to, nustatyta, kad programa labai aktuali tenkinant paramą gaunančių institucijų ir valstybių narių poreikius, daugiausia dėl priemonės struktūros. TPP taip pat turėjo ES pridėtinę vertę, palyginti su tuo, ką valstybės narės būtų galėjusios pasiekti pavieniui.

Veiksmingumas

Nepaisant pirmiau aprašytų apribojimų, vertinimo išvados rodo, kad 2021–2023 m. įgyvendinant TPP padaryta didelė pažanga siekiant TPP reglamente nustatytų **tikslų**. Kalbant apie konkrečius TPP tikslus, ji veiksmingai padėjo valstybėms narėms gerinti jų gebėjimus rengti ir įgyvendinti reformas. Ja taip pat buvo veiksmingai remiamas nacionalinių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų rengimas ir įgyvendinimas, prisidedant prie daugiau kaip 500 projektų, tiesiogiai ar netiesiogiai susijusių su konkrečiomis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano tarpinėmis reikšmėmis.

Kalbant apie **ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų rėmimą**, ankstyvuoju paramos įgyvendinimo etapu 2021 m. atsirado tam tikrų neatitikimų tarp ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano tarpinių reikšmių terminų ir paramos pagal TPP įgyvendinimo tvarkaraščio. Kai kuriais atvejais parama pagal TPP buvo suteikta per anksti, o kitais – per vėlai, kad ja būtų galima pasinaudoti, ir tai lėmė labai siauras laiko tarpas. Šie trūkumai rodo, kad svarbu nuo pat finansavimo ar politikos iniciatyvų pradžios atsižvelgti į valstybių narių techninės paramos poreikius, užtikrinant, kad būtų tinkamai suderinti tvarkaraščiai ir terminai.

Didžioji dauguma TPP suinteresuotųjų subjektų išreiškė didelį pasitenkinimą techninės paramos projektų sėkme ir rezultatais. TPP projektai davė vertingų **rezultatų**, tai visų pirma

rekomendacijos, praktiniai seminarai, mokymų sesijos ir mokymo medžiaga, analizės ataskaitos, veiksmų planai ir veiksmų gairės, kitos gairės. Paramą gaunančios institucijos iš esmės pasinaudojo rezultatais, kad pasiektų pokyčių individualiu, organizaciniu ir politikos lygmenimis. Tai prisidėjo prie pažangos siekiant numatytų **TPP rezultatų**.

TPP atliko svarbų vaidmenį stiprinant visų rūšių administracinius gebėjimus, visų pirma vidaus administracinius reformų mechanizmus visoje Europos Sąjungoje.

Tačiau šie pasiekti rezultatai labai priklauso nuo **nacionalinių veiksmų**, pavyzdžiui, atsakomybės už reformas, finansinių išteklių, reikalingų rekomendacijoms įgyvendinti, prieinamumo, darbuotojų stabilumo ir politinio bei administracinio tęstinumo. Faktinis reformų rezultatų pasiekimas priklauso nuo platesnių valstybių narių pastangų, turint omenyje tai, kad bendradarbiavimo ir paramos planai, kuriuose išreikštas jų įsipareigojimas dalyvauti įgyvendinant paramos priemones, nėra teisiškai privalomi dokumentai. Vis dėlto yra daug galimybių padidinti šią naudą ir pagerinti jos tvarumą, skatinant (ne)formalius ryšius, susijusius su esamu ir būsimu bendradarbiavimu, ir naudojantis turimomis žiniomis, sistemingiau skleidžiant projektų rezultatus, teikiant nuolatinę Komisijos pareigūnų paramą ir valstybėms narėms keičiantis žiniomis.

Efektyvumas

Apskritai TPP ir su ja susiję administraciniai procesai buvo vykdomi **iš esmės efektyviai**. Dėl priemonės struktūros valstybėms narėms netaikoma pareiga teikti ataskaitas, o **administracinė našta**, palyginti su kitomis ES priemonėmis, yra labai maža, ir tai palankiai vertina visos valstybės narės. Paramą gaunančių institucijų nuomone, su paraiškų teikimo ir projektų įgyvendinimo procesais susijusi administracinė našta yra pagrįsta ir proporcinga.

Didelis paramos pagal TPP poreikis užtikrino gerą konkurencijos lygį ir aukštos kokybės pasiūlymų atranką, remiantis pagal septynis įvertintus kriterijus atrinktiems prašymams skirtais vidiniais balais.

Siekdamas padidinti efektyvumą, Struktūrinių reformų rėmimo GD pasinaudojo patirtimi, įgyta atliekant SRRP vertinimus, pavyzdžiui, **supaprastindamas ir racionalizuodamas programų valdymą**. Pradėjus įgyvendinti daugiašalius projektus, kurie 2021–2023 m. sudarė apie 10 proc. visų TPP projektų, valstybėms narėms buvo lengviau spręsti bendras problemas. Atrodo, kad daugiašaliai ir pavyzdiniai projektai yra **efektyvesni ekonomiškai ir laiko atžvilgiu** nei atskiri projektai ir projektai, atrinkti pagal bendruosius prašymus. Tačiau daugiašalių projektų efektyvumui gali turėti įtakos tai, kad tokie projektai sudėtingesni.

2021–2023 m. programa buvo efektyvi **proceso trukmės** ir **biudžeto vykdymo** nuo įsipareigojimų iki mokėjimų požiūriu, todėl biudžeto panaudojimo lygis buvo aukštas. 2021–2023 m. bendros Struktūrinių reformų rėmimo GD **kontrolės išlaidos** palaipsniui mažėjo, atitiko Struktūrinių reformų rėmimo GD tikslą ir buvo palyginamos su kitomis ES programomis.

Bendras laikas nuo paraiškų pateikimo termino pabaigos iki techninės paramos teikimo pradžios vertinimo laikotarpiu šiek tiek, bet nuolat trumpėjo ir vidutiniškai siekė 11 mėnesių. Buvo manoma, jog labai svarbu kuo labiau sumažinti laiko tarpą nuo paraiškos pateikimo iki faktinės projekto pradžios, kad atskiri projektai būtų sėkmingi ir kad jais būtų veiksmingai

prisidedama prie vykdomų reformų, ypač siekiant patenkinti neatidėliotinus poreikius. Galima toliau svarstyti metinius bendrųjų prašymų pateikimo terminus ir tai, koku mastu, nustačius skirtingus terminus, galėtų padidėti efektyvumas techninės paramos teikimo pradžioje.

TPP projektai įgyvendinami taikant įvairius **įgyvendinimo metodus**. Paramą gaunančios institucijos ir techninės paramos teikėjai iš esmės labai teigiamai vertino paraiškų teikimo ir finansavimo prašymų atrankos, rezultatų patvirtinimo, projektų stebėsenos ir vertinimo procedūrų aiškumą, skaidrumą ir patogumą. Koordinavimo institucijos buvo mažiau patenkintos **TPP projektų stebėseną**, ypač priemonėmis ir procedūromis bei galimybe gauti atitinkamą informaciją nacionaliniu lygmeniu. Paramą gaunančių institucijų nuomone, Struktūrinių reformų rėmimo GD politikos pareigūnų parama buvo labai naudinga nuo pat techninės paramos teikimo pradžios iki pabaigos.

Suderinamumas

Kalbant apie **vidinį suderinamumą**, atlikus vertinimą nenustatyta jokių didelių TPP projektų atskirose valstybėse narėse neatitikimų. Tačiau yra nedaug įrodymų, kad toje pačioje valstybėje narėje taikomi skirtingų TPP projektų bendradarbiavimo mechanizmai. Atlikus vertinimą taip pat nustatyta, kad koordinavimo institucijų dalyvavimas įgyvendinant programą visoje ES labai skiriasi. Yra galimybių ištirti pagal TPP finansuojamų tos pačios politikos srities projektų sinergiją toje pačioje valstybėje narėje.

Vertinimo laikotarpiu TPP, palyginti su ankstesne SRRP, buvo **labiau išoriškai suderinta** su regioninio ir nacionalinio lygmens intervencinėmis priemonėmis, taip pat kitomis ES intervencinėmis priemonėmis, kuriomis siekiama panašių tikslų. TPP papildė kitas ES priemones ir programas. Atlikus vertinimą nustatyta, kad TPP tikslas ir veikla papildė „Europos socialinio fondo +“, Europos regioninės plėtros fondo ir EGADP tikslus ir veiklą. TPP skiriasi ne tik biudžeto vykdymo metodais, bet ir savo kompleksiniu pobūdžiu bei plačia intervencijos apimtimi (neapsiribojančia konkrečiu politikos sektoriumi), teikiamos paramos trukme ir remiamų gebėjimų rūšimi. Suderinamumą būtų galima dar labiau padidinti, jei valstybės narės strategiškai sujungtų įvairias ES priemones, kad paremtų visą reformų ciklą nuo rengimo iki įgyvendinimo. Atrodo, kad didžiausia sinergija kuriama su EGADP ir Techninės pagalbos ir informacijos mainų programa (TAIEX)⁴. Teikiant tiek bendrąją, tiek specializuotą paramą, pagal TPP buvo galima spręsti ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų įgyvendinimui itin svarbius klausimus, pavyzdžiui, projektų valdymo ir administravimo klausimus. Vertinimo duomenys parodė, kad parama pagal TPP yra svarbi siekiant sustiprinti veiklos pajėgumus, kurių reikia norint veiksmingai įgyvendinti EGADP iniciatyvas. Tačiau atlikus vertinimą kai kurios valstybės narės išreiškė susirūpinimą dėl poreikio susidaryti išsamesnį vaizdą, nes ES politikos sistemoje yra daug finansavimo priemonių.

TPP taip pat dera su Europos semestro procesu, nes atlieka svarbų vaidmenį įgyvendinant per Europos semestrą pateiktas konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Dauguma

⁴ **TAIEX** (Techninės pagalbos ir informacijos mainų programa) – ES institucijų stiprinimo priemonė, pagal kurią, vadovaujantis Europos komandos dvasia, telkiamos ES valstybių narių viešojo sektoriaus ekspertinės žinios, siekiant remti reformų procesus visame pasaulyje.

koordinavimo ir paramą gaunančių institucijų nurodė, kad TPP projektais dideliu arba vidutiniu mastu remiamos reformos, kuriomis įgyvendinamos konkrečioms šalims skirtos rekomendacijos. Tai patvirtinta atvejų tyrimais, iš kurių matyti, kad TPP atliko svarbų vaidmenį įgyvendinant konkrečioms šalims skirtas rekomendacijas. Tačiau tebėra sunkumų, susijusių su sisteminė stebėseną, kaip TPP projektais konkrečiai prisidedama prie konkrečioms šalims skirtų rekomendacijų įgyvendinimo, nes po projekto įgyvendinimo TPP įgaliojimai yra riboti.

Galiausiai TPP projektai glaudžiai suderinti su svarbiausiais Komisijos prioritetais, pavyzdžiui, skaitmeninė ir žaliaja pertvarka. Didėjantis TPP projektų, kuriais prisidedama prie svarbiausių prioritetų įgyvendinimo, skaičius gali būti susijęs su pavyzdinių prašymų pateikimu. TPP taip pat pripažinta vertinga priemone, padedančia valstybėms narėms įgyvendinti ES teisės aktus.

ES pridėtinė vertė

TPP viršijo tai, ką atskiros valstybės narės būtų galėjusios pasiekti savarankiškai. Visų pirma pagal TPP teikiamos **tarptautinės – ypač europinės – ekspertinės žinios**, kurios paprastai neprieinamos vietos, regioniniu ar nacionaliniu lygmeniu, ir padeda tenkinti konkrečius poreikius, kuriuos valstybėms narėms būtų sunku patenkinti pavieniui. Sujungus tarptautines ir vietos ekspertines žinias, TPP pasirodė esanti naudinga, nes vietos ekspertai pateikė konkrečioms aplinkybėms būdingų išvalgų, o tarptautiniai paslaugų teikėjai – strategiškesnį požiūrį, ir padėjo padidinti reformų patikimumą bei priimtinumą.

TPP suteikė ES pridėtinę vertę, nes buvo teikiama parama ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planų rengimui ir įgyvendinimui. TPP padarė **didelį tarpvalstybinį poveikį** ir suteikė didelę ES pridėtinę vertę, nes buvo kuriamos ekspertų bendruomenės ir užtikrintas darnus valstybių narių bendradarbiavimas. Suteikdama galimybę sukurti ryšių kanalus su kolegomis ir specialistais iš įvairių valstybių narių, TPP sudarė palankesnes sąlygas valstybėms narėms dalytis įgyta patirtimi ir gerąja praktika. Be to, TPP projektai atliko svarbų vaidmenį įgyvendinant ES politiką bei prioritetus ir remiant skaitmeninę ir žaliąją pertvarką. Šiuo atžvilgiu **pavyzdiniai projektai** (apimantys tiek atskirus, tiek daugiašalius projektus) sukuria pridėtinę vertę, nes jais remiami ES prioritetai, skatinama laikytis teisės aktų reikalavimų ir taikyti ES teisę. Tačiau suinteresuotieji subjektai pažymėjo, jog kyla rizika, kad pavyzdiniais projektais gali būti nukrypta nuo konkrečios TPP tikslo – teikti konkrečių valstybių narių poreikiams pritaikytą paramą. Suinteresuotieji subjektai, su kuriais konsultuotasi, tvirtai sutaria dėl svarbaus TPP indėlio į skaitmeninę ir žaliąją pertvarką. Visų pirma, TPP labiau prisidedama prie žaliosios pertvarkos nei ankstesne SRRP.

Daugiašaliai projektai laikomi vertingais dėl to, kad jais galima spręsti platesnio masto tarpvalstybinius uždavinius ir kartu skatinti dalyvaujančių šalių bendradarbiavimą ir dalijimąsi gerąja praktika. Tačiau buvo išreikštas susirūpinimas dėl jų sudėtingumo ir dėl to, kad dėl šių projektų gali sumažėti dalyvaujančių šalių atsakomybė ir politinis įsipareigojimas, o tai gali pakenkti jų sėkmei.

Aktualumas

Remiantis konsultacijų išvadomis, manoma, kad **TPP yra labai aktuali priemonė, gerai pritaikyta prie valstybių narių ir jų paramą gaunančių institucijų poreikių** ir patobulinta srityse, nurodytose SRRP *ex post* vertinime. Iš įrodymų matyti, kad vis dar **reikia techninės paramos**, ypač rengiant ir įgyvendinant procedūras ir metodikas.

Dauguma paramą gaunančių ir koordinavimo institucijų, su kuriomis konsultuotasi, sutiko, kad TPP buvo tinkama techninei paramai teikti, ir patvirtino, kad TPP projektais buvo galima patenkinti pagrindinius jų institucijų poreikius, daugiausia dėl priemonės struktūros, ir tai buvo padaryta laiku. Visi suinteresuotieji subjektai mano, kad TPP **dizainas ir struktūra** yra labai aktualūs stiprinant valstybių narių administracinius ir institucinius gebėjimus rengti ir įgyvendinti reformas, kurių reikia iškilusiems uždaviniams spręsti.

Tačiau svarbu atsižvelgti į šias teigiamas išvadas turint omenyje tai, kad parama pagal TPP teikiama beveik nemokamai visoms valstybėms narėms, kurių prašymai priimami, neatsižvelgiant į jų gebėjimą organizuoti savo techninės paramos teikimą. Pokalbiuose išryškėjo tam tikri apribojimai, susiję su reagavimu į **neatidėliotinus poreikius**, paskelbus bendrus metinio ciklo kvietimus teikti pasiūlymus, atsižvelgiant į laikotarpį, kurio reikia siekiant pradėti vykdyti projektus atsiradus poreikiui. Tačiau TPP struktūra pasižymėjo dideliu lankstumu, kad būtų galima patenkinti nenumatytus ir naujus valstybių narių poreikius, pasitelkiant specialius kvietimus teikti pasiūlymus ir specialias priemones, nurodytas TPP reglamente. Palyginti su SRRP *ex post* vertinimu ir dėl šių sąlygų, dauguma paramą gaunančių institucijų ir nacionalinių koordinavimo institucijų sutiko, kad TPP buvo parengta taip, kad būtų galima patenkinti neatidėliotinus ir (arba) nenumatytus šalies poreikius. Pradėjus teikti pavyzdinius paramos prašymus ir daugiašalius bei daugiaregionius projektus, programa buvo sudarytos sąlygos geriau atsižvelgti į ES prioritetus ir pagerinti ES teisės aktų taikymą ir įgyvendinimą.

SVARBIAUSIA ĮGYTA PATIRTIS

Atlikus vertinimą paaiškėjo, kad TPP, palyginti su ankstesne SRRP, buvo patobulinta, nes joje aktyviau dalyvavo suinteresuotieji subjektai ir ji buvo labiau orientuota į įvairias šalis. Remiantis nustatytais faktais ir išvadomis, atlikus TPP laikotarpio vidurio vertinimą įgyta tokia svarbiausia patirtis:

TPP struktūra

- **Į paklausą orientuotas** TPP pobūdis padeda užtikrinti valstybių narių atsakomybę už projektus ir suinteresuotųjų subjektų įsipareigojimą, o tai labai svarbu, kad reformos būtų sėkmingos, nors konkretūs pasiekimai labai priklauso nuo **nacionalinių veiksmų**. Atrankos proceso metu, taikant atrankos kriterijus, užtikrinamas projektų suderinamumas su Europos semestro sistema ir atitinkamais ES prioritetais.
- Dabartinė TPP struktūra yra ribota siekiant stebėti konkrečius rezultatus valstybėse narėse, nes jos teisinis pagrindas nėra tiesiogiai susijęs su reformų įgyvendinimu, taip pat nenustatyti konkretūs reikalavimai valstybėms narėms pranešti apie remiamų reformų būseną. Ateityje reikėtų atsižvelgti į šias pastabas ir išnagrinėti būdus, kaip daugiau

dėmesio skirti reformoms. Be to, reikėtų apsvarstyti konkrečias pareigas teikti ataskaitas, kartu užtikrinant, kad administracinė našta išliktų proporcinga pagal priemonę vykdomai veiklai.

- Techninė parama turėtų būti pakankamai lanksti, kad būtų galima patenkinti valstybių narių poreikius ir prisitaikyti prie kintančių politinių prioritetų ir aplinkybių. Valdžios institucijos gali susidurti tiek su vidaus, tiek su išorės pokyčiais, įskaitant politikos pokyčius, ekonominius ir socialinius iššūkius, besikeičiančią teisinę ir reguliavimo aplinką, todėl joms gali prireikti techninės paramos ir pagalbos, kad galėtų prisitaikyti prie naujų tikslų ir strategijų.
- TPP struktūra iš esmės buvo veiksminga tenkinant valstybių narių poreikius, tačiau metinis ciklas gali riboti jos galimybes reaguoti į neatidėliotinus valstybių narių poreikius. Nors pagal TPP kai kurie neatidėliotini poreikiai buvo veiksmingai patenkinti pasitelkus specialius kvietimus teikti pasiūlymus, šiems kvietimams reikia skirti daug laiko ir išteklių.

TPP projekto įgyvendinimas

- Vertinimo išvadose pabrėžiama, kad svarbu nustatyti tinkamiausią techninės paramos projektų rūšį, atsižvelgiant į valstybių narių pranašumus, trūkumus, poreikius ir aplinkybes. Paaiškėjo, kad **daugiašaliai** ir **pavyzdiniai** projektai (apimantys tiek atskirus, tiek daugiašalius projektus) yra labai svarbūs įgyvendinant ES prioritetus, skatinant bendradarbiavimą ir dalijantis gerąja praktika tarpvalstybiniu mastu. **Atskiri** projektai atrodo tinkamesni ir geriau pritaikyti konkretesniems poreikiams tenkinti, nes jais sudaromos sąlygos vykdyti tikslingesnes reformas, užtikrinant aktyvesnę paramą gaunančių institucijų dalyvavimą.
- Įgyvendinant techninės paramos projektus buvo taikomi įvairūs **įgyvendinimo metodai**, o suinteresuotųjų subjektų pasitenkinimo lygis buvo didelis. Iš įrodymų matyti, kad privatus paslaugų teikėjai gali būti tinkamesni techninėms užduotims atlikti, o tarptautinės organizacijos, atrodo, yra tinkamesnės prisidėti sprendžiant platesnius strateginius klausimus ir užtikrinti nuoseklų reagavimą visoje ES į tos pačios rūšies poreikius, kai vykdomi daugiašaliai projektai. Pritaikytas įgyvendinimo metodų derinys, pavyzdžiui, TAIEK derinimas su kitais metodais, pasirodė esąs veiksmingas metodas, ypač vykdant sudėtingus ar daugiašalius projektus.
- Vis dėlto reikia dėti daugiau pastangų, kad būtų užtikrintas veiksmingas TPP rezultatų panaudojimas ir konkretūs tolesni valstybių narių veiksmai. Skaitmeninių paslaugų GD *ad hoc* parama teikiant ekspertų konsultacijas buvo įvertinta kaip naudinga projektų įgyvendinimui. Priėmus Reglamentą (ES) 2024/903 dėl Europos sąveikumo akto, ši parama dar labiau padidėjo. Pažymėtina, kad projektui „*Statistinis sąveikumo mazgas*“ už suteiktą vertę buvo skirtas specialus [25 metų ASEDIE](#) apdovanojimas.

Komisijos tarpininkės vaidmuo

- Atlikus vertinimą nustatyta, kad Komisija atliko **svarbų vaidmenį įgyvendinant** TPP projektus. Visų pirma, glaudus Struktūrinių reformų rėmimo GD politikos pareigūnų dalyvavimas buvo labai svarbus remiant projektų rengimą (siekiant palengvinti

įgyvendinimą) ir sprendžiant įvairius įgyvendinimo metu iškilusius uždavinius. Jų vykdoma nuolatinė veiklos priežiūra taip pat buvo svarbi.

- Suinteresuotieji subjektai nurodė, kad tolesnė Komisijos politikos pareigūnų parama galėtų būti naudinga ir pasibaigus TPP projektams, siekiant užtikrinti tvarų ilgalaikių rezultatų pasiekimą.
- Kai kuriais atvejais buvo pabrėžta, kad, siekiant pagerinti TPP projektų įgyvendinimą, ypač TPP projektų, susijusių su ES teisės įgyvendinimu (kalbant apie sudėtingus ES teisės aktų reikalavimus, pavyzdžiui, reikšmingos žalos nedarymo principą), naudingas glaudesnis **konkrečių Komisijos generalinių direktoratų** politikos pareigūnų dalyvavimas.

Techninės paramos rezultatai ir tvarumas

- Paramą gaunančios institucijos pasinaudojo TPP projektų rezultatais, pavyzdžiui, rekomendacijomis, praktinių seminarų išvadomis ir analizės ataskaitomis, siekdamos **pokyčių individualiu, organizaciniu ir politikos lygmenimis**.
- **Techninės paramos sėkmė** ir ilgalaikių tvarių rezultatų pasiekimas **priklauso nuo to, ar valstybės narės nuosekliai ir sistemingai imasi tolesnių veiksmų, susijusių su techninės paramos projektais**. Paaiškėjo, kad nuolatinė nacionalinių valdžios institucijų atsakomybė yra labai svarbus veiksnys užtikrinant, kad jos imsis tolesnių veiksmų ir kad techninės paramos projektų rezultatai bus panaudoti. Atlikus vertinimą nustatyta, kad šie tolesni veiksmai taip pat priklauso nuo nacionalinių veiksmų, tokių kaip atsakomybė už reformas, finansinių išteklių prieinamumas, darbuotojų stabilumas ir politinis bei administracinis tęstinumas.
- Tačiau, išskyrus tai, kad užpildė pasitenkinimo ir rezultatų klausimynus, nacionalinės valdžios institucijos dar oficialiai neįsipareigojo imtis tolesnių veiksmų, susijusių su techninės paramos projektais, (pvz., priimdamos atitinkamas reformas). Galima toliau svarstyti, kaip paskatinti valstybes nares nuosekliau ir sistemingiau vykdyti techninės paramos projektų stebėseną ir pranešti apie šiuos tolesnius veiksmus. Taip pat reikia stiprinti **techninės paramos stebėseną ir vertinimą**, kad būtų galima geriau, objektyviau ir atsižvelgiant į priemonių rūšį (pvz., mokymas ir gebėjimų stiprinimas, konkrečių reformų rėmimas, rekomendacijos nacionalinėms valdžios institucijoms ir kt.) stebėti pasiektus rezultatus, taip pat pasinaudoti įgyta patirtimi siekiant tobulinti naujus projektus.

Daugiametis aspektas

- Šiuo metu TPP trūksta vidutinės trukmės ir ilgalaikio programavimo metodo, pagal kurį techninė parama būtų susieta su kitomis programomis, kad būtų padidintas jų veiksmingumas ir sukurta nuosekli strateginė techninės paramos vizija konkrečioje valstybėje narėje. Tačiau tai reikia suderinti su metiniu priemonės pobūdžiu, įtvirtintu TPP reglamente. Trumpalaikė strateginė TPP įgyvendinimo apžvalga pateikiama bendradarbiavimo ir paramos planuose, tačiau šie dokumentai nėra teisiškai privalomi. 2021–2023 m. techninė parama taip pat buvo derinama su nacionaliniu lygmeniu vykdomomis reformomis, pasitelkiant nacionalinius ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planus.

- Taip pat gali reikėti apsvarstyti **pavyzdinių** projektų apibrėžtį. Pavyzdžiui, gali būti naudinga rengti pavyzdinius projektus su vidutinės trukmės perspektyva, apimančius kelerius metus, arba kvietimus teikti techninę paramą. Pavyzdinių projektų vidutinės trukmės perspektyva galėtų padėti daugiau dėmesio skirti konkretiems uždaviniams, su kuriais susiduria valstybės narės ir visa ES, ir kartu padidinti efektyvumą, nes sumažėtų administracinė našta, susijusi su kasmetinėmis konsultacijomis su įvairiomis Komisijos tarnybomis bei valstybėmis narėmis ir kasmetiniu institucinių priemonių koregavimu.

Teminis ir politikos aspektas

- Nuo 2023 m. tokiose iniciatyvose kaip Europos administracinė erdvė („ComPAct“), įskaitant Viešojo administravimo institucijų bendradarbiavimo mainų programą (PACE), buvo siūlomi konkretūs pagal TPP įgyvendinami veiksmai, kuriais siekiama padėti viešojo administravimo institucijoms patenkinti žmonių ir įmonių poreikius visoje Europos Sąjungoje. Šiose iniciatyvose išryškėjo TPP pridėtinė vertė stiprinant viešojo administravimo institucijų administracinius gebėjimus nacionaliniu, regioniniu ir vietos lygmenimis ir užtikrinant, kad visi piliečiai galėtų laiku gauti kokybiškas viešąsias paslaugas. Jei šios iniciatyvos ir projektai būtų sėkmingai įgyvendinti, jie galėtų tapti **įkvepiančiu politikos integravimo, suderinamumo ir veiksmingumo teikiant techninę paramą įvairiose politikos srityse pavyzdžiu**.
- Įgyvendinant iniciatyvą „ComPAct“, suteikiama gera platforma ir „žinių centras“ techninei paramai valdymo ir viešojo administravimo srityje teikti, papildant kitas ES priemones.
- Per daugelį metų, vykdamas techninės paramos projektus, sukaupia daug teminių politikos žinių. Vertinimo laikotarpiu Struktūrinių reformų rėmimo GD aktyviau skleidė techninės paramos produktus ir rezultatus, kuriuos būtų galima sustiprinti, kad jie būtų geriau naudojami visose **teminėse srityse**. [ES skaitmeninių finansų priežiūros akademijos](#) platforma yra gerosios praktikos pavyzdys, kaip veiksmingai skleisti informaciją, siekiant skatinti naudoti kitų ir užbaigtų projektų, ypač tos pačios politikos srities, medžiagą ir rezultatus.
- Pagal TPP valstybės narės pasinaudojo specialiai pritaikytomis techninėmis ekspertinėmis žiniomis, kad galėtų rengti ir įgyvendinti skaitmenines reformas. Šia priemone remiami projektai, kuriais stiprinamas skaitmeninis valdymas, modernizuojamas viešasis administravimas ir gerinamas viešųjų paslaugų teikimas diegiant skaitmenines technologijas, taip pat skatinamas tarpvalstybinis sąveikumas.

Šalies aspektas

- Atlikus vertinimą nustatyta, kad reikia **gerinti pagal TPP finansuojamų projektų toje pačioje valstybėje narėje koordinavimą ir sinergiją**. Taip pat gali reikėti apsvarstyti, kaip dar labiau patobulinti teikiamos paramos apžvalgą ir tolesnius veiksmus, kad būtų galima sukurti visapusiškesnę paramos šalims viziją. Tai taip pat gali padėti sustiprinti įvairių ES programų sinergiją bei papildomumą ir geriau suderinti tvarkaraščius bei konkrečioms šalims nustatytus terminus.
- Vertinimo laikotarpiu **Struktūrinių reformų rėmimo GD šalių koordinatorių ir koordinavimo institucijų vaidmuo** pasirodė esąs labai svarbus užtikrinant suteiktų

techninės paramos priemonių aktualumą šaliai, nustatant visas įgyvendinimo etapu kylančias problemas ir siūlant tinkamas poveikio švelninimo priemones.

- Iš įrodymų matyti, kad koordinavimo institucijos turi neišnaudotų galimybių stebėti techninės paramos rezultatų poreikį ir panaudojimą nacionaliniu lygmeniu, kad būtų pasiekti vidutinės trukmės ir ilgalaikiai rezultatai (pvz., priimti atitinkamas reformas), taip pat laikytis strateginio požiūrio į techninės paramos derinimą su kitomis ES programomis ir priemonėmis.
- Atlikus vertinimą nustatyta, kad koordinavimo institucijų dalyvavimas gali priklausyti nuo jų padėties institucinėje sistemoje, valstybės narės viešojo administravimo masto ir šiai užduočiai vykdyti skirtų išteklių. Stiprinant institucinę sistemą ir nustačius ataskaitų teikimo pareigas valstybėms narėms, galėtų padidėti programos veiksmingumas.
- Labiau formalizuotas ir suvienodintas koordinavimo institucijų vaidmuo gali sustiprinti atsakomybę už reformas (geriau nustatant prašymų prioritetus) ir pagerinti projektų stebėseną visose valstybėse narėse, kartu išlaikant tam tikrą lankstumą, kad jų vaidmuo būtų pritaikytas prie konkrečių kiekvienos valstybės narės aplinkybių.

Tarpvalstybinis aspektas

- Paaiškėjo, kad TPP daro didelį **tarpvalstybinį poveikį**: įgyvendinant daugiašalius projektus sprendžiamos platesnio masto tarpvalstybinės problemos, stiprinamas dalyvaujančių šalių bendradarbiavimas ir dalijimasis žiniomis bei gerąja praktika.
- Pagal šią programą buvo sukurtos ekspertų bendruomenės ir užtikrintas darnus valstybių narių bendradarbiavimas, kuris teikia didelę ES pridėtinę vertę.
- TPP taip pat padėjo didinti reformų patikimumą ir priimtinumą, didinti jų teisėtumą ir matomumą nacionaliniu ir ES lygmenimis.
- Pradėjus teikti **daugiašalius ir daugiaregionius** prašymus taip pat gerokai padidėjo efektyvumas, nes pagal vieną sutartį ar susitarimą galima atrinkti kelis prašymus. Tačiau dėl šių projektų kyla tam tikra rizika, kad sumažės konkrečios šalies poreikiai ir bus apribotas skirtingu tempu pažangą darančių valstybių narių dalyvavimas.
- **Pavyzdinių prašymų** teikimas buvo laikomas sėkmingu, nes jais sudarytos sąlygos geriau suderinti nacionalines reformas ir ES prioritetus, taip skatinant laikytis teisės aktų reikalavimų ir taikyti ES teisę. Šie projektai galėtų padėti spręsti ilgalaikius struktūrinius uždavinius valstybėse narėse ir visoje Europos Sąjungoje.

Sinergija su kitomis ES programomis

- Pagal TPP buvo veiksmingai remiamas reformų įgyvendinimas, nes nemažai reformų buvo susijusios su konkrečiomis ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano tarpinėmis reikšmėmis. Techninės paramos teikimas nuo pat fondų ir kitų politikos priemonių įgyvendinimo pradžios, kaip tai buvo padaryta konkrečiais EGADP atvejais, galėtų būti naudingas ir padėti užtikrinti, kad būtų įvykdyti administracinių gebėjimų reikalavimai ir suderinti terminai.
- TPP dera **su kitais ES procesais**, pavyzdžiui, Europos semestru, ir padėjo įgyvendinti ES prioritetus, įskaitant skaitmeninę ir žaliąją pertvarką.

- TPP gali padidinti kitų programų veiksmingumą stiprindama administracinius ir institucinius gebėjimus, reikalingus joms sėkmingai įgyvendinti. Tačiau atlikus vertinimą paaiškėjo, kad kai kurios valstybės narės norėtų susidaryti išsamesnį vaizdą, atsižvelgiant į tai, kad ES politikos sistemoje yra daug finansavimo priemonių.